Dosarul nr. 2-4684/23 (2-23034780-12-2-07032023-1)

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

02 septembrie 2024 mun. Chișinău

Judecătorul Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), Constantin Roșca, examinând în procedura cererilor cu valoare redusă cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Eugeniu Bujoreanu în interesele SA „Moldtelecom” către Eșanu Natalia cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

c o n s t a t ă:

Circumstanțele cauzei:

La data de 03.03.2023 cu o cerere de chemare în judecată s-a adresat SA „Moldtelecom” împotriva lui Eșanu Natalia cu privire la încasarea datoriei contractuale, precum și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii indică că conform contractului de prestare a serviciilor publice de comunicații electronice nr. 22576589 din 09.11.2010, 27.03.2017 și din 11.12.2018 reclamanta SA „Moldtelecom” s-a obligat să presteze serviciile solicitate de către Eșanu Natalia, ultimul obligându-se la rândul său să achite pentru serviciul prestat conform facturii.

La fel invocă reclamanta, că abonatul s-a obligat să achite serviciile conform anexelor la contract și a listei de prețuri valabile la momentul semnării contractului, disponibilă pe pagina web www.unite.md, în termenul - limită de achitare indicat în factură.

Astfel, potrivit Anexei nr. 1 la contractul nr. 22576589, pârâtul a obținut la preț promoțional un terminal, cu condiția achitării a abonamentului lunar o perioadă minimă obligatorie contractuală.

În același context, potrivit pct. 9.5 al contractului nominalizat, pentru rezilierea anticipată a contractului, abonatul s-a obligat să achite furnizorului diferența dintre prețul integral și prețul promoțional/suma achitată pentru terminalul achiziționat în mărime de 1250 lei.

Iar, potrivit listei facturilor, pârâtului i-au fost prestate servicii de comunicații electronice în suma de 85 lei.

Indică reclamanta în adresa pârâtului a fost expediată reclamația, prin care a fost informat despre nerespectarea clauzelor contractuale și obligațiunea acestuia de a returna datoria acumulată față dc reclamant, cu scopul de a soluționa litigiul pe cale amiabilă, însă pârâtul nu a executat în termenul acordat obligația de plată.

Consideră reclamanta SA „Moldtelecom", că pârâtul Eșanu Natalia urmează a fi obligat la achitarea datoriei în mărime de 1335 lei în beneficiul prestatorului de servicii pentru neexecutarea obligațiilor contractuale și pentru rezilierea anticipată a contractului de prestare a serviciilor publice de comunicații.

În sensul celor relatate, reclamanta SA „Moldtelecom" solicită instanței admiterea integrală a cererii de chemare în judecată prin încasarea de la Eșanu Natalia în beneficiul „Moldtelecom" S.A. a datoriei în mărime de 1335 lei, asistența juridică în sumă de 200 lei și a taxei de stat în cuantum de 270 lei.

În conformitate cu art. 276^2 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă valoarea cererii în cauzele de încasare a unei sume de bani nu depășește 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanței, fără a se lua în considerare dobânzile, penalitățile, cheltuielile de judecată şi alte venituri accesorii, această cerere se examinează ca cerere cu valoare redusă.

În conformitate cu art. 276^3 alin. (3) din Codul de procedură civilă, în termen de 30 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată şi a înscrisurilor anexate, inclusiv în cazul comunicării prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, pârâtul prezintă instanței judecătoreşti şi reclamantului o referință, precum şi copii de pe înscrisurile necesare.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 13 martie 2023 s-a primit în procedura de examinare ca cerere cu valoare redusă cererea de chemare în judecată și s-a acordat pârâtului termen de 30 zile pentru depunerea referinței (f.d.39-40).

În conformitate cu art. 276^4 alin. (2) din Codul de procedură civil, dacă, după ce i s-au comunicat cererea de chemare în judecată şi înscrisurile anexate, pârâtul nu depune referință, soluționarea cererii se face în baza materialelor anexate la dosar.

La fel, instanța de judecată a întreprins măsurile de rigoare de a cita pârâtul Eșanu Natalia prin intermediul poștei terestre, corespondența expediată în adresa acestuia nu a fost recepționată, fiind returnată cu mențiunea „nereclamat", (f.d.43-44), respectiv citarea legală a pârâtului a fost efectuată, motiv din care judecătorul a soluționat cauza în baza materialelor anexate la dosar în conformitate cu art. 276^4 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

Aprecierea judecătorului:

Examinând în procedură scrisă cererea de chemare în judecată şi materialele dosarului în raport cu prevederile legale, judecătorul conchide în favoarea respingerii ca neîntemeiate a acțiunii, din următoarele considerente.

În continuare, conform art. 117 alin. (1) din Codul de procedură civilă, probe în pricini civile sânt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a pricinii.

Potrivit art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Conform art. 121 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

Iar, în conformitate cu prevederile art. 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În corespundere cu art. 239 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţa şi pe probele cercetate în ședință de judecată.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) şi (3) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea.

Totodată, instanţa de judecată este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe, precum şi argumentarea preferinței unor probe față de altele.

Din interpretarea art. 6 din Convenția europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătoreşti a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil şi acesta presupune obligațiunea instanței judecătoreşti de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acţiunii, precum şi argumentelor invocate de către părţi întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora (cauza Garcia Ruiz vs Spania, Hotărâre din 21 ianuarie 1999, § 26).

Conform art.9 alin.(1) și alin.(2) lit. a) Codul civil, drepturile și obligațiile civile apar în temeiul legii, precum și în baza actelor persoanelor fizice și juridice care, deși nu sunt prevăzute de lege, dau naștere la drepturi și obligații civile, pornind de la principiile generale și de la sensul legislației civile. Drepturile și obligațiile civile apar: din contracte și din alte acte juridice.

Potrivit art.10 alin.(1) Codul civil, persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să-și exercite drepturile și să-și execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă până la proba contrară.

Din materialele cauzei rezultă că, la data de 09.11.2010, cu modificările ulterioare, între reclamantul SA „Moldtelecom", în calitate de furnizor și Eșanu Natalia în calitate de abonat, a fost încheiat contractul de prestare a serviciilor publice de comunicații electronice nr. 22576589, cu anexele și acordul privind echipamentul terminal eliberat în condiții de comodat la contractul de prestare a serviciilor publice de comunicații electronice din aceeași dată, (f.d.20-28).

Potrivit pct.2.1 din contract, obiectul contractului de prestare a serviciilor publice de comunicații electronice mobile reglementează relațiile între SA „Moldtelecom", în calitate de furnizor de servicii de comunicații electronice, specificate în anexele aferente contractului, și utilizatorul final, numit în continuare Abonat.

În conformitate cu pct. 3.1 și 3.2 din contract, furnizorul s-a obligat să furnizeze abonatului servicii, în conformitate cu condițiile stipulate în contract și anexele la acesta, precum și, s-a obligat să asigure conectarea serviciilor în termenul stabilit de anexele la contract, iar în baza pct. 4.2 și 4.6, abonatul s-a obligat să respecte legislația în vigoare, condițiile contractului, anexele aferente și regulile de utilizare a serviciilor, inclusiv și, să achite la timp și în mod integral toate serviciile în conformitate cu condițiile stipulate în anexele la contract.

Conform pct. 5 al contractului, abonatul achită serviciile în ordinea și mărimea stabilită în anexele la prezentul contract, conform condițiilor, datelor și tarifelor în vigoare, la momentul recepționării serviciului precum și achitarea penalităților pentru neonorarea obligațiilor.

Potrivit din pct. 8.3.3, rezilierea contractului la inițiativa furnizorului se efectuează în cazul în care, abonatul nu a achitat serviciile în termenele și condițiile specificate în anexele la prezentul contract.

La pct. 8.4 din contract este prevăzut că, în cazul încheierii contractului pe o perioadă contractuală minimă și rezilierii anticipate a contractului la cererea sau din vina abonatului, ultimul se obligă să îndeplinească condițiile de reziliere specificate în anexele contractului.

Reieșind din anexa nr.2 din 11.12.2018 la contractul de prestări servicii, s-a convenit stabilirea unui plan tarifar de serviciu internet: Max Fiber+IPTV pentru un termen de 24 luni, contra sumei de 220 lei/lunar (f.d23).

Prin pct. 5.3. din anexa la contract, a fost stabilit că, în caz în care abonatul a primit echipament terminal în comodat, la reziliere va restitui echipamentul.

În temeiul pct. 1.1. din acordul privind echipamentul terminal eliberat în condiții de comodat la contractul de prestare a serviciilor publice de comunicații electronice din 27.03.2017 a oferit cu titlu gratuit, în folosință temporară abonatului echipamentul terminal pentru recepție, transmitere și prelucrare a datelor, (f.d.25-26).

Potrivit pct. 4.2. din acord, abonatul poartă răspundere patrimonială pentru echipament din momentul transmiterii în folosință (conform actului de predare-primire), iar în cazul rezilierii contractului, abonatul s-a obligat să achite furnizorului prețul de recuperare a echipamentului.

În baza actului nr. 1 de primire-predare a echipamentelor terminale, la data de 12 septembrie 2019, abonatului i-au fost predate în folosință temporară echipamentul, modem de modelul HomeGateWay Dir 300/ și două unități de decoder de modelul SetTopBox STB Kamai 510, în valoare de 655 lei și respectiv 2715 lei, (f.d. 25-27).

Potrivit calculului datoriei, reclamanta SA „Moldtelecom” pretinde încasarea din contul pârâtei Eșanu Natalia în beneficiul primei, a datoriei pentru taxa de mentenanță de 85 lei și pentru taxa cu titlu de prejudiciu de 1250 lei, (f.d.7).

Judecătorul constată că în scopul soluționării litigiului pe cale amiabilă, în adresa abonatului Eșanu Natalia i-a fost expediat cererea de soluționare prealabilă a litigiului pe cale extrajudiciară, furnizorul informându-l pe abonat despre necesitatea achitării datoriei de 1335 lei în termen de 15 zile calendaristice din momentul recepționării reclamației, (f.d.31), reclamația parvenind în adresa reclamantului SA „Moldtelecom” cu mențiunea „nereclamat”, (f.d. 32).

Conform art.774 alin.(1) Codul civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

Potrivit art. 775 Codul civil, debitorul și creditorul trebuie să se comporte cu bună-credință la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării și stingerii obligației. Este nulă clauza prin care se derogă de la dispozițiile alin. (1).

Prin prisma art.776 Codul civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Reieșind din prevederile art. 858 alin.(1) și (2) Codul civil, temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Conform art. 992 Codul civil, contract este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice. Contractului îi sânt aplicabile normele cu privire la actul juridic. Contractul poate fi de adeziune sau negociat, sinalagmatic sau unilateral (generează obligații doar pentru una dintre părți), comutativ sau aleatoriu și cu executare instantanee sau succesivă, precum și de consumator.

Conform art. 1027 Codul civil, contractul se consideră încheiat dacă părțile au ajuns la un acord privind toate clauzele lui esențiale. Sânt esențiale clauzele care sânt stabilite ca atare prin lege, care reies din natura contractului sau asupra cărora, la cererea uneia din părți, trebuie realizat un acord.

Conform art.1375 alin.(1) și (2) Codul civil, prin contractul de prestări servicii, o parte (prestator) se obligă să presteze celeilalte părți (beneficiar) anumite servicii, iar aceasta se obligă să plătească retribuția convenită.

Cu privire la pretenția privind încasarea plății cu titlul de prejudiciu în mărime de 1250 lei, judecătorul o reține ca fiind neîntemeiată, pasibilă de a fi respinsă, din considerentele ce vor fi expuse infra.

Potrivit art. 3 Codul civil, are calitatea de consumator orice persoană fizică care, în cadrul unui raport juridic civil, acționează predominant în scopuri ce nu țin de activitatea de întreprinzător sau profesională. Persoana fizică nu are calitatea de consumator dacă cealaltă parte a raportului juridic civil nu are calitatea de profesionist. Are calitatea de profesionist orice persoană fizică sau juridică de drept public sau de drept privat care, în cadrul unui raport juridic civil, acționează în scopuri ce țin de activitatea de întreprinzător sau profesională, chiar dacă persoana nu are scopul de a obține un profit din această activitate. Persoana care, într-un raport juridic civil, corespunde atât dispozițiilor alin. (1), cât și dispozițiilor alin. (2) se consideră consumator dacă recunoașterea acestei calități îi oferă o anumită protecție juridică, iar în celelalte cazuri persoana se consideră profesionist.

Conform art. 328 alin. (1) Codul civil, nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată, atît pe cale de acțiune, cît și pe cale de excepție, de orice persoană care are un interes născut și actual. Instanța de judecată este obligată să o constate din oficiu după ce a ascultat opiniile participanților la proces.

Reieșind din prevederile art. 329 Codul civil, în contractele cu consumatorii sunt nule clauzele abuzive, precum și clauzele prin care se derogă de la dispozițiile legale de la care este interzis a se deroga în detrimentul consumatorului (nulitatea de protecție).

Conform art. 1069 alin. alin. (1)-(3) Codul civil, clauza propusă de una dintre părți nu este negociată individual dacă cealaltă parte nu a putut să-i influențeze conținutul, în special deoarece aceasta s-a elaborat anticipat, indiferent că face parte din clauze standard sau nu. Dacă una dintre părți propune celeilalte părți să selecteze din mai multe clauze,

clauza nu se consideră negociată individual doar pentru că cealaltă parte a selectat din clauzele propuse. Dacă o clauză a fost propusă ca parte a unor clauze standard, se prezumă că ea nu a fost negociată individual.

Astfel, art.1072 alin. (1) Cod civil, într-un contract dintre un profesionist și un consumator, clauza care nu a fost negociată individual se consideră abuzivă dacă este propusă de către profesionist și dezavantajează considerabil, contrar bunei-credințe, consumatorul.

Judecătorul atestă că, utilizatorul SA „Moldtelecom" a înserat clauza 8.4 în contractul de prestare a serviciilor publice de comunicații nr. 22576589 din 09.11.2010, prin care a impus consumatorului condițiile de reziliere stipulate în anexa contractului și prin înserarea clauzelor 5 și 5.1. în anexa nr. 2 la contract, același utilizator a impus consumatorului plăți cu titlu de prejudiciu în sumă de 750 lei per echipament, (f.d.20-24).

În esență, clauzele 5, 5.1, 5.3 din anexa nr. 2 la contract reprezintă o modalitate de reparare a prejudiciului pentru rezilierea anticipată a contractului din inițiativa sau culpa abonatului. Este evident că aceste clauze sunt standard și preformulate de către SA „Moldtelecom" pentru utilizare în condițiile art. 1069 alin. (1) Cod civil, potrivit căreia clauza propusă de una dintre părți nu este negociată individual dacă cealaltă parte nu a putut să-l influențeze conținutul, în special deoarece aceasta s-a elaborat anticipat, indiferent că face parte din clauza standard sau nu.

Pe de altă parte, clauzele 5 și 5.1, 5.3 din anexa nr. 2 la contract sunt fără posibilitate de evaluare, iar prejudiciul este stabilit unilateral și la discreția utilizatorului fără implicarea unei argumentări care să permită verificarea și evaluarea prejudiciului revendicat astfel de către utilizator.

Respectiv, în privința clauzelor standard menționate, care nu au fost negociate și acceptate de către consumator, sunt aplicabile prevederile art. 1076 alin. (1) și (3) Cod civil, potrivit căreia clauza abuzivă este lovită de nulitate absolută, în cazul în care partea care nu a propus clauza abuzivă este un consumator, instanța de judecată este obligată să invoce nulitatea din oficiu.

Raportând cadrul legal la circumstanțele spetii, judecătorul constată că clauzele expuse în Anexa nr. 2 la contract, prin care abonatului i s-a impus plata a prejudiciului constituie clauze abuzive, ce contravin drepturilor și intereselor consumatorului, impunerea acestora reprezentând o practica vicioasă a comercianților, la caz a reclamantului. În susținerea concluziei reținute, este important de subliniat că, contractul enunțat de prestare a serviciilor electronice corespunde criteriului de contract de adeziune definit de Lege și, prin urmare, impunerea de către societatea- reclamantă a prejudiciilor invocate nu corespunde exigențelor unei justificări corespunzătoare în vederea atribuirii acestora a caracterului non-abuziv.

Se impune a fi precizat că clauza contractuală stabilită la pct. 5.3 din Anexa nr. 2 la contract, este una lovită de nulitate absolută, fiind abuzivă, iar cerința cu privire la încasarea sumei de 1250 lei cu titlu de prejudiciu, este nefondată în raport cu abonatul, de vreme, ce în contract, părțile nu au stabilit din ce anume este compus acest prejudiciu, nu au determinat modul de calcul al acestui prejudiciu.

De altfel, se reține că, toate contractele furnizorului SA „Moldtelecom", sunt preformulate, iar la momentul încheierii contractului, consumatorul nu poate negocia individual fiecare clauză contractuală, acesta fiind constrâns să accepte toate condițiile incluse în formularele tipizate ale contractului prezentate de furnizor.

Din considerentele expuse, judecătorul constată întrunirea în speță a temeiurilor legale pentru declararea ca fiind nulă clauza contractuală cu privire la încasarea prejudiciului.

Or, instituirea prin legea sus-indicată a unui control din partea statului în scopul curmării clauzele abuzive din contractele cu consumatorii în vederea protejării drepturilor acestora din urmă împotriva unor abuzuri nejustificate impune sarcina realizării obiectivelor instituite de legiuitor de către instanța de judecată. Forța obligatorie a contractului este de necontestat, contractul, însă, nu are putere de lege, decât dacă este el însuși legal - adică nu contravine normelor legale, ale ordinii publice și bunelor moravuri, iar, instanța urmează să verifice această condiție de valabilitate a contractelor și să declare nulitatea totală sau parțială, în caz de conflict între contract și lege, ordinea publică ori bunele moravuri. Prevederea în lege, în sine, ca și stipularea în contract - nu înlătură caracterul abuziv al contractului.

Aderent, în această ordine de idei, judecătorul apreciază pretenția privind încasarea taxei de mentenanță în sumă de 85 lei ca neîntemeiată și pasibilă de a fi respinsă, prin prisma art. 776 Cod civil, care stabilește că, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

De altfel, contractul încheiat între „Moldtelecom" SA și Eșanu Natalia nici nu conține obligația consumatorului de a plăti taxa de mentenanță în sumă de 85 lei, care este revendicată de reclamant în lipsa unui temei legal.

În astfel de circumstanțe, judecătorul ajunge la concluzia că, pretențiile înaintate de SA „Moldtelecom" împotriva pârâtului Eșanu Natalia, în partea încasării taxei de mentenanță în mărime de 85 lei, precum și a taxei cu titlu de prejudiciu în sumă de 1250 lei, conform contractului de prestare a serviciilor publice de comunicații electronice, urmează a fi respinse ca neîntemeiate.

În partea ce ține de încasarea cheltuielilor de judecată, judecătorul, ținând cont de soluția judecătorească privind respingerea pretențiilor din acțiunea înaintată de SA

„Moldtelecom”, în mod subsecvent va dispune inclusiv și respingerea ca neîntemeiată solicitarea părții reclamante cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată.

În conformitate cu art. art. 276^2, 276^4, 236, 238-241 Cod de procedură civilă al Republicii Moldova,

h o t ă r ă ş t e :

Se respinge ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Eugeniu Bujoreanu în interesele SA „Moldtelecom” către Eșanu Natalia cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Hotărârea cu drept de apel la Curtea de Apel Chişinău în termen de 30 zile din data adoptării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Centru).

Judecătorul Constantin Roșca